

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Komisja Prawna

WERSJA TYMCZASOWA
2003/0168(COD)

11.11.2004

*****I**

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady
dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozakontraktowych (“Rzym
II”)
(COM(2003)0427 – C5-0338/2003 – 2003/0168(COD))

Komisja Prawna

Sprawozdawca: Diana Wallis

Objaśnienie używanych znaków

- * Procedura konsultacji
większość oddanych głosów
- **I Procedura współpracy (pierwsze czytanie)
większość oddanych głosów
- **II Procedura współpracy (drugie czytanie)
*większość oddanych głosów by zatwierdzić wspólne stanowisko
większość głosów ogólnej liczby deputowanych do PE by odrzucić
lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
- *** Procedura zgody
*większość głosów ogólnej liczby deputowanych do PE, za
wyjątkiem przypadków ujętych w art. 105, 107, 161 i 300 Traktatu
WE oraz w art. 7 Traktatu UE*
- ***I Procedura współdecyzji (pierwsze czytanie)
większość oddanych głosów
- ***II Procedura współdecyzji (drugie czytanie)
*większość oddanych głosów by zatwierdzić wspólne stanowisko
wymagana większość głosów ogólnej liczby deputowanych do PE
by odrzucić lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
- ***III Procedura współdecyzji (trzecie czytanie)
większość oddanych głosów by zatwierdzić wspólny projekt

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej przez Komisję.)

Poprawki do tekstu legislacyjnego

W poprawkach Parlamentu oznaczenia zaznaczone są wytłuszczonym drukiem i kursywą. Oznaczenia zwykłą kursywą są wskazówką dla służb technicznych, że proponowana jest, w celu opracowania tekstu końcowego, korekta elementów tekstu legislacyjnego (np. elementów w oczywisty sposób błędnych lub brakujących w danej wersji językowej.) Sugestie korekty wymagają zgody właściwych służb technicznych.

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO.....	5
UZASADNIENIE	30
OPINIA KOMISJI WOLNOŚCI OBYWATELSKICH, SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH.....	
OPINIA KOMISJI.....	

PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozakontraktowych („Rzym II”) (COM(2003)0427 – C5-0338/2003 – 2003/0168(COD))

(Procedura współdecyzji: pierwsze czytanie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2003)0427)¹,
 - uwzględniając art. 251 ust. 2 oraz art. 61 lit. c) Traktatu WE, zgodnie z którymi projekt został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C5-0338/2003),
 - uwzględniając art. 51 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej oraz opinie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji ... (A6-0000/2004),
1. zatwierdza po poprawkach projekt Komisji;
 2. zwraca się do Komisji o ponowną konsultację, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do swojego projektu lub zastąpienie go innym tekstem;
 3. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawki Parlamentu

Poprawka 1
Punkt uzasadnienia 5

(5) Zakres *tego* rozporządzenia musi być określony w taki sposób, aby był spójny z rozporządzeniem (WE) nr 44/2001 i **Konwencją rzymską z 1980 r.**

(5) Zakres ***i przepisy niniejszego rozporządzenia*** muszą być określone w taki sposób, aby były spójne z rozporządzeniem Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych oraz z ***rozporządzeniem (WE) nr ... w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych ("Rzym I")***.

¹ Dz.U. C ... / Dotychczas nieopublikowane w Dz.U.

Uzasadnienie

Jest oczywiste, że rozporządzenie powinno być spójne nie tylko z Konwencją Rzymską z 1980 r., która nadal będzie obowiązywać ze względu na to, że Dania nie uczestniczy w przyjęciu tego rozporządzenia, lecz także z nowym rozporządzeniem, które pojawi się w wyniku projektu Rzym I.

Poprawka2

Punkt uzasadnienia 5 a (nowy)

(5a) Troska o spójność prawa wspólnotowego wymaga, aby niniejsze rozporządzenie było bez uszczerbku dla przepisów związanych z lub mających wpływ na właściwe prawo, zawartych w instrumentach ustawodawstwa wtórnego innych niż niniejsze rozporządzenie, jak przepisy dotyczące kolizji przepisów prawnych w konkretnych sprawach, przeważające obowiązkowe przepisy pochodzenia wspólnotowego oraz szczególne przepisy dotyczące rynku wewnętrznego. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno popierać właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego, w szczególności swobodny przepływ towarów i usług.

Uzasadnienie

Ta poprawka, która opiera się na brzmieniu 19 punktu uzasadnienia projektu Komisji, powinna być czytana razem z poprawką do art. 1 (Materialny zakres, który powinien brzmieć „zakres materialno-prawny”). Jest sprawą zasadniczą, aby przepisy niniejszego rozporządzenia nie utrudniały właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Poprawka3

Punkt uzasadnienia 7

(7) Zasada lex loci delicti commissi stanowi podstawowe rozwiązanie w przypadku zobowiązań pozakontraktowych praktycznie we wszystkich Państwach Członkowskich, ale jej praktyczne zastosowanie, w przypadku

(7) W celu zmniejszenia braku pewności prawnej konieczne jest istnienie we wszystkich Państwach Członkowskich jak najbardziej jednolitych przepisów dotyczących kolizji przepisów prawnych. Jednakże potrzeba pewności prawnej musi

gdy czynniki składowe sprawy są usytuowane w wielu krajach wygląda inaczej. Sytuacja taka rodzi brak pewności prawnej.

być zawsze podporządkowana przeważającej potrzebie wymierzania sprawiedliwości w poszczególnych przypadkach i w konsekwencji sądy muszą mieć swobodę postępowania zgodnie ze swoim uznaniem.

Uzasadnienie

*Chociaż wybór *lex loci delicti commissi* jako podstawowego rozwiązania jest pozornie atrakcyjny, konieczna jest większa elastyczność przepisów umożliwiająca sądom wymierzanie sprawiedliwości w poszczególnych przypadkach.*

Poprawka 4 Punkt uzasadnienia 8

(8) *Jednolity przepis musi* służyć większej przewidywalności decyzji sądów i zapewniać odpowiedni punkt ciężkości między interesami osoby uważanej za odpowiedzialną i osoby, która odniosła szkody. ***Związek z krajem, w którym nastąpiła bezpośrednia szkoda (*lex loci delicti commissi*) zapewnia odpowiedni punkt ciężkości między interesami osoby, która spowodowała szkodę i osoby, która poniosła szkodę, a także odzwierciedla nowoczesne podejście do odpowiedzialności cywilnej i rozwoju systemów ścisłej odpowiedzialności.***

(8) *Niniejsze rozporządzenie powinno* służyć większej przewidywalności decyzji sądów i zapewniać odpowiedni punkt ciężkości między interesami osoby uważanej za odpowiedzialną i osoby, która odniosła szkody.

Uzasadnienie

Por. uzasadnienie do poprawki do punktu uzasadnienia 7. Co więcej, nie do końca wiadomo, co to jest „nowoczesne podejście do odpowiedzialności cywilnej”. Nie uważa się także, aby odniesienie do systemów ścisłej odpowiedzialności było konieczne.

Poprawka 5 Punkt uzasadnienia 9

(9) *Należy ustanowić szczegółowe przepisy*

Skreślono

dotyczące konkretnych czynów niedozwolonych/deliktów w sytuacji, gdy ogólny przepis nie pozwala na utrzymanie punktu ciężkości między wchodzącymi w grę interesami.

Uzasadnienie

Ten punkt uzasadnienia jest zbędny ze względu na zastosowanie nowego podejścia w rozporządzeniu.

Poprawka 6
Punkt uzasadnienia 9 a (nowy)

(9a) Podczas rozważania kwestii prawa właściwego należy także mieć na względzie potrzebę zapewnienia wyższego poziomu ochrony konsumentów.

Poprawka 7
Punkt uzasadnienia 10

(10) Jeżeli chodzi o odpowiedzialność za wady produktu, to przepis dotyczący kolizji przepisów prawnych musi spełniać cele sprawiedliwego podziału ryzyka nieodłącznego w nowoczesnym społeczeństwie wysokich technologii, ochrony zdrowia konsumentów, stymulowania innowacji, zabezpieczenia niezakłóconej konkurencji i ułatwiania handlu. Związek z prawem miejsca, w którym zamieszkuje na stałe osoba, która poniosła szkodę wraz z klauzulą przewidywalności, jest zrównoważonym rozwiązaniem odnośnie do tych celów.

Skreślono

Uzasadnienie

Uważa się, że ogólne przepisy mogą bardzo dobrze spełniać swoją rolę w przypadkach odpowiedzialności za wady produktu.

Poprawka 8
Punkt uzasadnienia 11

(11) W sprawach nieuczciwej konkurencji Skreślono
przepis dotyczący kolizji przepisów
prawnych musi chronić konkurentów,
konsumentów i społeczeństwo oraz
gwarantować prawidłowe funkcjonowanie
gospodarki rynkowej. Powiązanie z
prawem odnośnego rynku generalnie
spełnia te cele, chociaż w szczególnych
przypadkach odpowiednie mogą być inne
przepisy.

Uzasadnienie

Uważa się, że ogólne przepisy mogą bardzo dobrze funkcjonować w przypadkach dotyczących nieuczciwej konkurencji. Co więcej, nie bardzo wiadomo, co dokładnie ma obejmować sformułowanie „sprawy nieuczciwej konkurencji”. Gdyby okazało się, że absolutnie konieczny jest specjalny przepis dotyczący „spraw nieuczciwej konkurencji”, należałoby dodać klauzulę z definicjami.

Poprawka 9
Punkt uzasadnienia 12

(12) W związku z Kartą Praw
Podstawowych Unii Europejskiej i
Europejską Konwencją Praw o ochronie
praw człowieka i podstawowych wolności
przepis dotyczący kolizji przepisów
prawnych musi zachowywać punkt
ciężkości w odniesieniu do pogwałcenia
prywatności i praw do wizerunku.
Poszanowanie podstawowych zasad
mających zastosowanie w Państwach
Członkowskich odnośnie do wolności
prasy musi być zapewnione w specjalnej
klauzuli gwarancyjnej.

(12) Konieczny jest specjalny przepis
dotyczący przypadków pogwałcenia
prywatności i praw do wizerunku, w
szczególności z powodu roli odgrywanej
przez media w społeczeństwie i w celu
uwzględnienia orzecznictwa Trybunału
Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich¹.
W szczególności można uznać istnienie
ewidentnie bliższego związku z
konkretnym krajem, uwzględniając takie
czynniki jak kraj, do którego publikacja
lub emisja jest głównie skierowana, język
publikacji lub emisji, bądź wielkość
sprzedaży lub liczba odbiorców w danym
kraju jako procent łącznej sprzedaży lub
liczby odbiorców. Podobne względy
powinny mieć zastosowanie w odniesieniu
do publikacji w Internecie.

¹ Sprawa C-68/93 *Fiona Shevill i inni*
[1995] ECR I-415.

Uzasadnienie

Por. uzasadnienie do poprawki do art. 6.

Poprawka 10 Punkt uzasadnienia 13

(13) Jeżeli chodzi o pogwałcenie środowiska, art. 174 Traktatu, który przewiduje konieczność istnienia wysokiego poziomu ochrony w oparciu o zasadę ostrożności oraz zasadę działania zapobiegawczego, zasadę pierwszeństwa naprawiania szkody u źródła oraz zasadę, że zanieczyszczający płaci, w pełni usprawiedliwia zasadę dyskryminacji pozytywnej na rzecz osoby, która poniosła szkodę.

Skreślono

Uzasadnienie

Uważa się, że ogólne przepisy mogą bardzo dobrze funkcjonować w przypadkach dotyczących „pogwałcenia środowiska”. Co więcej, nie bardzo wiadomo, co oznacza „pogwałcenie środowiska”, a niniejsze rozporządzenie powinno zajmować się wyłącznie tym, czym powinno być prawo właściwe, a nie prawem materialnym dotyczącym odpowiedzialności za szkody środowiskowe. Gdyby okazało się, że absolutnie konieczny jest specjalny przepis dotyczący „pogwałcenia środowiska”, należałoby dodać klauzulę z definicjami.

Poprawka 11 Punkt uzasadnienia 14

(14) Jeżeli chodzi o **pogwałcenie** praw własności intelektualnej, należy zachowywać powszechnie uznaną zasadę *lex loci protectionis*. Dla celów niniejszego rozporządzenia określenie prawa własności intelektualnej **oznacza** prawa autorskie, prawa pokrewne, sui generis prawo do ochrony baz danych i prawa własności przemysłowej.

(14) Jeżeli chodzi o **naruszenie** praw własności intelektualnej, należy zachowywać powszechnie uznaną zasadę *lex loci protectionis*. **W przypadku naruszeń popełnionych w Internecie lub w wyniku przekazów satelitarnych, prawem właściwym powinno być prawo kraju odbioru.** Dla celów niniejszego rozporządzenia, **wyrażenie** prawa własności intelektualnej **powinno być rozumiane jako oznaczające** prawa autorskie **i** prawa pokrewne, sui generis prawo do ochrony baz danych i prawa

własności przemysłowej.

Uzasadnienie

*Stara się wyjaśnić znaczenie wyrażenia *lex loci protectionis* w przypadku naruszeń dokonanych po przez Internet lub przez nadawców satelitarnych oraz poprawić terminologię wersji angielskiej.*

Poprawka 12 Punkt uzasadnienia 15

(15) ***Podobne*** przepisy należałoby przewidzieć dla przypadków, ***gdy szkoda jest spowodowana przez czyn inny niż czyn niedozwolony lub delikt, taki jak*** bezpodstawne wzbogacenie się i nieuprawnione przedstawicielstwo.

(15) ***Specjalne*** przepisy należałoby przewidzieć w odniesieniu do ***odpowiedzialności wynikającej z*** bezpodstawnego wzbogacenia się ***lub*** nieuprawnionego przedstawicielstwa.

Uzasadnienie

Należy ustanowić specjalne przepisy dotyczące odpowiedzialności pozakontraktowej wynikającej z bezpodstawnego wzbogacenia się lub nieuprawnionego przedstawicielstwa.

Poprawka 13 Punkt uzasadnienia 19

(19) ***Troska o spójność prawa wspólnotowego wymaga, aby niniejsze rozporządzenie było bez uszczerbku dla przepisów związanych z lub mających wpływ na właściwe prawo, zawartych w traktatach lub instrumentach ustawodawstwa wtórnego innych niż niniejsze rozporządzenie, jak przepisy dotyczące kolizji przepisów prawnych w konkretnych sprawach, przeważające obowiązkowe przepisy pochodzenia wspólnotowego, wyjątki dotyczące porządku publicznego Wspólnoty oraz konkretne przepisy dotyczące rynku wewnętrznego. Co więcej, niniejsze rozporządzenie nie ma powodować, ani***

Skreślono

jego stosowanie doprowadzić do powstania przeszkód we właściwym funkcjonowaniu rynku wewnętrznego, w szczególności w swobodnym przepływie towarów i usług.

Uzasadnienie

Ten punkt uzasadnienia został zmieniony i został oznaczony jako punkt uzasadnienia 5a.

Poprawka 14 Art. 1 ust. 2 lit. d) i e)

(d) osobista odpowiedzialność prawna urzędników i członków jako takich za długi spółki lub firmy lub innych osób prawnych lub mających osobowość prawną oraz osobista odpowiedzialność prawna osób odpowiedzialnych za prowadzenie ustawowych kontroli zewnętrznych dokumentów księgowych;

(e) zobowiązania pozakontraktowe likwidatorów, kuratorów i beneficjentów powiernictwa;

(d) osobista odpowiedzialność prawna urzędników i członków jako takich za długi spółki lub firmy lub innych osób prawnych lub mających osobowość prawną oraz osobista odpowiedzialność prawna osób odpowiedzialnych za prowadzenie ustawowych kontroli zewnętrznych dokumentów księgowych **wobec**

kontrolowanej firmy i jej członków;

(e) zobowiązania pozakontraktowe likwidatorów, kuratorów i beneficjentów powiernictwa **utworzonego dobrowolnie;**

Uzasadnienie

Pierwszy człon tej poprawki odzwierciedla obawę, że mogłyby mieć zastosowanie dwa różne systemy dotyczące kolizji przepisów prawnych, na przykład gdy potencjalny nabywca spółki wnosi roszczenie wobec doradców finansowych sprzedającego i rewidentów księgowych spółki.

Drugi człon dotyczący powiernictwa ma służyć większej spójności z Konwencją haską z 1985 r. o uznawaniu powiernictwa oraz unikaniu trudności lub nieporozumień wynikających z zastosowania powiernictwa w obszarach jurysdykcji prawa zwyczajowego jako narzędzia do unikania sytuacji takich jak bezpodstawne wzbogacenie się.

Poprawka 15 Art. 1 ust. 2 a (nowy)

2a. Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć wpływu na stosowanie lub przyjmowanie aktów instytucji Wspólnot

Europejskich, które:

(a) w związku z konkretnymi sprawami ustanawiają przepisy dotyczące wyboru prawa związane z zobowiązaniami pozakontraktowymi; lub

(b) ustanawiają przepisy, które mają zastosowanie niezależnie od praw krajowych regulujących przedmiotowe zobowiązania pozakontraktowe na mocy niniejszego rozporządzenia; lub

(c) uniemożliwiają zastosowanie przepisu lub przepisów prawa sądu lub prawa wskazanego przez niniejsze rozporządzenie; lub

(d) ustanawiają przepisy mające przyczynić się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego, na tyle na ile mogą być stosowane wraz z przepisami międzynarodowego prawa prywatnego.

Uzasadnienie

Lepiej jest zająć się materialnym zakresem rozporządzenia w jednym artykule, wyraźnie określając, gdzie prawo wspólnotowe zastępuje przepisy międzynarodowego prawa prywatnego. Nowy akapit (d) ma obejmować istniejące instrumenty rynku wewnętrznego jak dyrektywy dotyczące telewizji bez granic i e-handlu.

Poprawka 16 Sekcja 1, Tytuł

PRZEPISY WŁAŚCIWE DLA
ZOBOWIĄZAŃ
POZAKONTRAKTOWYCH
WYNIKAJĄCYCH Z CZYNU
NIEDOZWOLONEGO LUB DELIKTU

OGÓLNE PRZEPISY WŁAŚCIWE DLA
ZOBOWIĄZAŃ
POZAKONTRAKTOWYCH
WYNIKAJĄCYCH Z CZYNU
NIEDOZWOLONEGO LUB DELIKTU

Poprawka 17 Rozdział II, Sekcja I, Art. 2 a (nowy)

Art. 2a

Wolność wyboru

1. Strony mogą uzgodnić, w drodze umowy zawartej po zaistnieniu sporu, lub w przypadku istnienia wcześniejszych rynkowych stosunków handlowych, w drodze umowy zawartej przez zaistnieniem sporu, o poddaniu zobowiązań pozakontraktowych wybranemu przez siebie prawu. Wybór musi być wyrażony lub odpowiednio potwierdzony przez okoliczności sprawy. Nie może to mieć wpływu na prawa stron trzecich i ma być bez uszczerbku dla stosowania przepisów obowiązkowych w rozumieniu art. 12.

2. Jeżeli wszystkie inne elementy sytuacji w czasie poniesienia straty lub szkody są zlokalizowane w co najmniej jednym Państwie Członkowskim, wybór prawa właściwego przez strony nie może wykluczać stosowania postanowień prawa wspólnotowego.

Uzasadnienie

Przeniesienie dawnego art. 10 na początek rozporządzenia wydaje się bardziej logiczne, ponieważ jasne jest, że jeżeli strony osiągnęły między sobą porozumienie co do prawa właściwego, należy wziąć pod uwagę intencję stron przed zastosowaniem odnośnych przepisów w celu określenia prawa właściwego.

Ponadto wydaje się, że nie ma powodu, aby strony pozostające w rynkowych stosunkach handlowych nie były w stanie uzgodnić prawa właściwego dla wszelkich roszczeń związanych z czynem niedozwolonym zanim takie roszczenia wynikną. Nie ma chyba także powodu, dla którego takie umowy nie miałyby być zawierane w związku z własnością intelektualną.

Poprawka 18

Art. 3

*1. Prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego jest prawo kraju, w którym **szkoda powstaje lub może powstać, niezależnie od kraju, w którym zaistniało wydarzenie powodujące szkodę i***

*1. **Jeżeli w niniejszym rozporządzeniu nie postanowiono inaczej,** prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego **wynikającego z czynu niedozwolonego lub deliktu** jest prawo kraju, z którym*

niezależnie od kraju lub krajów, w którym powstają pośrednie skutki tego wydarzenia.

2. *Jednakże*, jeżeli osoba uważana za odpowiedzialną i osoba, która poniosła szkodę zamieszkują na stałe w tym samym kraju w czasie zaistnienia szkody, zobowiązanie pozakontraktowe jest regulowane przez prawo tego kraju.

3. Bez wpływu na *ust. 1 i 2*, jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy jasno wynika, że zobowiązanie pozakontraktowe jest ewidentnie bliżej związane z innym krajem, stosuje się prawo tego innego kraju. *Ewidentnie bliższy związek z innym krajem może się opierać w szczególności na istniejącym wcześniej stosunku między stronami, jak kontrakt ściśle związany z przedmiotowym zobowiązaniem pozakontraktowym.*

zobowiązanie pozakontraktowe jest najbliższej związane.

2. *W celu określenia prawa właściwego dla danego przypadku, stosuje się, oddzielnie lub łącznie, następujące założenia:*

(a) jeżeli osoba uważana za odpowiedzialną i osoba, która poniosła szkodę zamieszkują na stałe w tym samym kraju w czasie zaistnienia *straty lub* szkody, zobowiązanie pozakontraktowe jest regulowane przez prawo tego kraju;

(b) z zastrzeżeniem *art. 13*, jeżeli wydarzenie wywołujące szkodę powoduje roszczenie o odszkodowanie za uszkodzenia ciała, zobowiązanie pozakontraktowe jest regulowane przez prawo kraju zamieszkania ofiary;

(c) tam gdzie właściwe, zastosowanie ma prawo kraju, w którym najbardziej znaczący element lub elementy straty lub szkody następują lub mogą nastąpić, niezależnie od kraju, w którym zaistniało wydarzenie powodujące szkodę;

(d) ewidentnie bliższy związek z innym krajem może się opierać w szczególności na istniejącym wcześniej stosunku między stronami, jak kontrakt ściśle związany z przedmiotowym zobowiązaniem pozakontraktowym.

3. Bez wpływu na *ust.2*, jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy jasno wynika, że zobowiązanie pozakontraktowe jest ewidentnie bliżej związane z innym krajem, stosuje się prawo tego innego kraju. *W szczególności, w przypadku roszczenia opartego na zobowiązaniu pozakontraktowym wynikającym ze szkody spowodowanej przez wadliwy produkt, podczas określania prawa właściwego można mieć na względzie kraj lub kraje, w których produkt, w związku z którym zaistniało roszczenie o odpowiedzialność*

pozakontraktową, miał być wprowadzany do obrotu lub dla którego był specjalnie przeznaczony.

Uzasadnienie

Dla jasności sprawozdawca wybrał jedną zasadę i zestaw założeń mających pomóc sądom w określeniu prawa właściwego. Podejście to ma dać sądom możliwość wyboru rozwiązania, które jest najbardziej zgodne z potrzebą wymierzenia sprawiedliwości ofierze i z rozsądnymi oczekiwaniami stron, a jednocześnie zmniejsza ryzyko starania się o uzyskanie korzystniejszej sytuacji prawnej. Ma również umożliwiać dépeçage.

Rozumowanie w przypadku założenia (a) jest jasne: jeżeli ofiara i sprawca czynu niedozwolonego zamieszkują w jednym kraju, sprawiedliwość można prawdopodobnie najlepiej wymierzyć stosując prawo tego kraju. W założeniu (b) chodzi o wypadki drogowe; na przykład, jeżeli ofiara doznała takich obrażeń, że do końca życia będzie wymagać intensywnej opieki, sprawiedliwe byłoby po prostu przyznanie odszkodowania na skalę jej kraju zamieszkania, a nie na skalę kraju, w którym wypadek miał miejsce. Pozwoliłoby to również na uniknięcie niesprawiedliwości, powiedzmy, w razie wypadku, który zdarzył się na statku pływającym pod tanią banderą, na którym załoga może nie mieć żadnych związków z państwem, pod którego banderą ten statek pływa. Założenie (c) przewiduje lex loci delicti commissi, którą to opcję preferowała Komisja. Założenie (d) może być przydatne w sytuacji, gdy między ofiarą a sprawcą czynu niedozwolonego istniały wcześniej relacje i można by słusznie zakładać, że prawo właściwe dla tego stosunku powinno mieć zastosowanie do wynikających z niego wszelkich czynów karalnych lub zaniechań. Ust. 3 obejmuje pozostałe sprawy i stara się również objąć przypadki z udziałem wadliwych produktów, w sytuacji, gdy przedmiotowy produkt nie miał być wprowadzony do obrotu w kraju, w którym zaistniało zdarzenie wywołujące szkodę.

Poprawka 19
Art. 4

Art. 4

Skreślono

Odpowiedzialność za wady produktu

Bez uszczerbku dla art. 3 ust. 2 i 3, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającego ze szkody lub ryzyka szkody spowodowanego przez wadliwy produkt jest prawo kraju, w którym zamieszkuje osoba, która odniosła szkodę, chyba że osoba uważana za odpowiedzialną może wykazać, że produkt został wprowadzony do obrotu w tym kraju bez jej zgody, w którym to przypadku prawem właściwym jest prawo kraju, w którym zamieszkuje osoba

uważana za odpowiedzialną.

Uzasadnienie

Uważa się, że odpowiedzialność za wadliwe produkty można rozpatrywać na mocy art. 3, ze zmianami.

Poprawka 20
Sekcja 1A, Tytuł (nowy)

SEKCJA 1A
SZCZEGÓLNE PRZEPISY
DOTYCZĄCE KONKRETNÝCH
CZYNÓW
NIEDOZWOLONYCH/DELIKTÓW I
ZOBOWIĄZAŃ
POZAKONTRAKTOWYCH

Poprawka 21
Art. 5

Art. 5

Skreślono

Nieuczciwa konkurencja

1. Prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającego z działania nieuczciwej konkurencji jest prawo kraju, w którym bezpośrednio i znacznej szkody doznają lub mogą doznać stosunki konkurencyjne lub interesy zbiorowe konsumentów.

2. Jeżeli działanie nieuczciwej konkurencji ma wpływ wyłącznie na interesy konkretnego konkurenta, stosuje się art. 3 ust. 2 i 3.

Uzasadnienie

Uważa się, że przypadki nieuczciwej konkurencji można rozpatrywać na mocy art. 3, ze zmianami. Co więcej, ponieważ nie ma jasności co do tego, co obejmuje termin „działanie

nieuczciwej konkurencji”, sprawozdawca uważa, że lepiej ten przepis opuścić. Gdyby okazało się, że w niniejszym rozporządzeniu absolutnie konieczny jest specjalny przepis dotyczący „działania nieuczciwej konkurencji”, należałoby dodać klauzulę z definicjami.

Poprawka 22
Art. 6

1. Prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającego z pogwałcenia prywatności lub praw związanych z wizerunkiem **jest prawo właściwe dla danego sądu, jeżeli zastosowanie prawa określonego w art. 3 byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami sądu w odniesieniu do wolności wypowiedzi i informacji.**

2. Prawem właściwym dla prawa do odpowiedzi lub równorzędnych środków jest prawo kraju, w którym zamieszkuje nadawca **lub wydawca.**

1. Jeżeli chodzi o prawo właściwe dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającego z pogwałcenia prywatności lub praw związanych z wizerunkiem, **stosuje się prawo kraju, w którym zaistniał lub może zaistnieć najbardziej znaczący element lub elementy straty lub szkody, ale można uznać istnienie ewidentnie bliższego związku z konkretnym krajem uwzględniając takie czynniki, jak kraj, do którego publikacja lub emisja jest zasadniczo skierowana, bądź też wielkość emisji, sprzedaży lub liczba odbiorców w danym kraju jako procent ogólnej sprzedaży lub liczby odbiorców lub połączenie tych czynników. Przepis ten stosuje się mutatis mutandis do publikacji w Internecie.**

2. Prawem właściwym dla prawa do odpowiedzi lub równorzędnych środków **oraz dla wszelkich środków zapobiegawczych lub zakazów skierowanych do wydawcy lub nadawcy w odniesieniu do treści publikacji lub emisji** jest prawo kraju, w którym zamieszkuje **wydawca lub nadawca.**

Uzasadnienie

Zmieniona wersja art. 6 jest zgodna z orzeczeniem w sprawie C-68/93 Fiona Shevill i inni [1995] ECR I-415. Przepis ten został sformułowany, aby objąć sytuacje, w których można uznać istnienie ewidentnie bliższego związku z krajem będącym głównym miejscem publikacji lub emisji. Da to większą pewność prawną wydawcom i nadawcom i spowoduje stosowanie bezpośredniego przepisu do wszystkich publikacji, nawet tych dokonywanych w Internecie.

Poprawka do ust. 2, dotycząca nakazu zadośćuczynienia jest bardziej realistyczna, z zastrzeżeniem, że o takie zadośćuczynienie należy wystąpić i zostanie ono szybko przyznane i ma charakter tymczasowy.

Poprawka 23

Art. 6a (nowy)

Art. 6a

Spory zbiorowe

Prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającego ze sporów zbiorowych jest prawo kraju, w którym spór taki ma nastąpić lub nastąpił.

Poprawka 24

Art. 7

Art. 7

Skreślono

Pogwałcenie środowiska

Prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającego z pogwałcenia środowiska jest prawo określone przez stosowanie art. 3 ust. 1, chyba że osoba, która poniosła szkodę woli oprzeć swoje roszczenie na prawie kraju, w którym nastąpiło wydarzenie powodujące szkodę.

Uzasadnienie

Uważa się, że przypadki pogwałcenia środowiska mogą być rozpatrywane na mocy art. 3, ze zmianami. Co więcej, w braku definicji tego, co oznacza „pogwałcenie środowiska”, sprawozdawca woli wyraźnie nie wymieniać takich przypadków.

Poprawka 25
Sekcja 2, Tytuł,

SEKCJA 2

Skreślono

**PRZEPISY WŁAŚCIWE DLA
ZOBOWIĄZAŃ
POZAKONTRAKTOWYCH
WYNIKAJĄCYCH Z CZYNÓW
NIEBĘDĄCYCH CZYNAMI
NIEDOZOWLONNYMI LUB
DELIKTAMI**

Uzasadnienie

Ten tytuł jest teraz zbędny.

Poprawka 26
Art. 9

Art. 9

Skreślono

Określenie właściwego prawa

1. Jeżeli zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z czynu innego niż czyn niedozwolony lub delikt dotyczy relacji istniejącej wcześniej między stronami, jak kontrakt ściśle związany z zobowiązaniem pozakontraktowym, jest ono regulowane przez prawo regulujące tę relację.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1, jeżeli strony zamieszkują w tym samym kraju, w którym zaistniało wydarzenie powodujące szkodę, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego jest prawo tego kraju.

3. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2, zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z bezpodstawnego wzbogacenia się jest regulowane przez prawo kraju, w którym to wzbogacenie się nastąpiło.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającym z działań dokonanych bez należytego upoważnienia w związku ze sprawami innej osoby jest prawo kraju, w którym zamieszkuje beneficjent w czasie, gdy zostało podjęte nieupoważnione działanie. Jeżeli jednak zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z działań dokonanych bez należytego upoważnienia w związku ze sprawami innej osoby jest związane z fizyczną ochroną osoby lub konkretnych dóbr materialnych, prawem właściwym jest prawo kraju, w którym znajdował się beneficjent lub dobra

materialne w czasie, gdy zostało podjęte nieupoważnione działanie.

5. Bez wpływu na ust. 1, 2, 3 i 4, jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy jasno wynika, że zobowiązanie pozakontraktowe jest ewidentnie bliżej związane z innym krajem, stosuje się prawo tego innego kraju.

6. Bez wpływu na postanowienia niniejszego artykułu wszystkie zobowiązania pozakontraktowe w dziedzinie własności intelektualnej są regulowane przez art. 8.

Uzasadnienie

Zastąpiony przez art. 9a i 9b.

Poprawka 27
Art. 9 a (nowy)

Art. 9a

Bezpodstawne wzbogacenie się

- 1. Jeżeli zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z bezpodstawnego wzbogacenia się dotyczy stosunku istniejącego wcześniej między stronami, jak kontrakt ściśle związany z zobowiązaniem pozakontraktowym, jest ono regulowane przez prawo regulujące tę relację.*
- 2. Jeżeli prawa właściwego nie można określić na podstawie ust. 1, a strony zamieszkują w tym samym kraju, w którym zaistniało wydarzenie powodujące bezpodstawne wzbogacenie się, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego jest prawo tego kraju.*
- 3. Jeżeli prawa właściwego nie można określić na podstawie ust. 1 i 2, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego jest prawo tego kraju, w którym istotnie zaistniało wydarzenie powodujące bezpodstawne wzbogacenie się, niezależnie od kraju, w którym*

wzbogacenie się zaistniało.

4. Jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy jasno wynika, że zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z bezpodstawnego wzbogacenia się jest ewidentnie ściślej związane z innym krajem niż kraj wskazany w ust. 1, 2 lub 3, stosuje się prawo tego innego kraju.

Uzasadnienie

Te przepisy są w znacznym stopniu zgodzają się z ogólnymi przepisami dotyczącymi czynów niedozwolonych /deliktów. Oprócz tego sprawozdawca nie zgadza się z pierwotną koncepcją Komisji, że prawem właściwym w przypadkach bezpodstawnego wzbogacenia się powinno być prawo kraju, w którym wzbogacenie się ma miejsce. Miejscem, w którym następuje wzbogacenie się, może być całkowicie przypadkowe (np. zależne od tego, gdzie oszust zdecyduje się założyć rachunek bankowy, na który w oszukańczy sposób wpłyną pieniądze).

Poprawka 28
Art. 9 b (nowy)

Art. 9b

Negotiorum gestio

1. Jeżeli zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z działań dokonanych bez należytego upoważnienia w związku ze sprawami innej osoby dotyczy stosunku istniejącego wcześniej między stronami, jak kontrakt ściśle związany z zobowiązaniem pozakontraktowym, jest ono regulowane przez prawo regulujące tę relację.

2. Jeżeli prawa właściwego nie można określić na podstawie ust. 1, a strony zamieszkują w tym samym kraju, w którym zaistniało wydarzenie powodujące stratę lub szkodę, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego jest prawo tego kraju.

3. Jeżeli prawa właściwego nie można określić na podstawie ust. 1 i 2, prawem właściwym jest prawo tego kraju, w którym działanie miało miejsce.

4. Jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy jasno wynika, że zobowiązanie

pozakontraktowe wynikające z działań dokonanych bez należytego upoważnienia jest ewidentnie ściślej związane z innym krajem niż kraj wskazany w ust. 1, 2 lub 3, stosuje się prawo tego innego kraju.

Uzasadnienie

Te przepisy są w znacznym stopniu zgodne z ogólnymi przepisami dotyczącymi czynów niedozwolonych /deliktów.

Poprawka 29
Art. 10

Art. 10

Skreślono

Wolność wyboru

1. Strony mogą uzgodnić, w drodze umowy zawartej po zaistnieniu sporu, o poddaniu zobowiązań pozakontraktowych innych niż te, których dotyczy art. 8, wybranemu przez siebie prawu. Wybór musi być wyrażony lub odpowiednio potwierdzony przez okoliczności sprawy. Nie może to mieć wpływu na prawa stron trzecich.

2. Jeżeli wszystkie inne elementy sytuacji w czasie poniesienia straty znajdują się w kraju innym niż kraj, którego prawo wybrano, wybór stron nie może mieć wpływu na stosowanie przepisów prawa tego kraju, od których nie można odstąpić w drodze kontraktu.

3. Wybór prawa właściwego przez strony nie może wykluczać stosowania postanowień prawa wspólnotowego, jeżeli inne elementy sytuacji w czasie poniesienia straty znajdowały się w jednym z Państw Członkowskich Wspólnoty Europejskiej.

Uzasadnienie

Objęte nowym art. 2a.

Poprawka 30
Art. 11, lit. a)

a) **warunki** i zakres odpowiedzialności w tym określenie osób, **które są odpowiedzialne za popełnione przez siebie czyny**;

a) **podstawa** i zakres odpowiedzialności w tym określenie osób, **których czyny powodują odpowiedzialność**;

Uzasadnienie

Koryguje wersję angielską, aby dostosować ją do innych wersji językowych i dostosowuje brzmienie do istniejących konwencji prawa międzynarodowego prywatnego.

Poprawka 31 Art. 12

1. **Jeżeli na mocy niniejszego rozporządzenia stosuje się prawo określonego kraju trzeciego, można nadać moc obowiązującym przepisom innego kraju, z którym sytuacja jest ściśle związana, jeżeli i w takim zakresie, w jakim na mocy prawa tego ostatniego kraju, przepisy te muszą być stosowane niezależnie od tego, jakie jest prawo właściwe dla zobowiązania pozakontraktowego. Podczas rozważania, czy nadać moc tym obowiązującym przepisom należy mieć na względzie ich charakter i cel oraz konsekwencje ich zastosowania lub niezastosowania.**

2. **Niniejsze rozporządzenie nie ogranicza stosowania przepisów właściwych dla sądu, w sytuacji, gdy są one obowiązkowe niezależnie od prawa będącego w innej sytuacji prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego.**

1. **Niniejsze rozporządzenie nie ogranicza stosowania przepisów właściwych dla sądu, w sytuacji, gdy są one obowiązkowe niezależnie od prawa będącego w innej sytuacji prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego.**

2. **Jeżeli na mocy niniejszego rozporządzenia stosuje się prawo określonego kraju trzeciego, można nadać moc obowiązującym przepisom innego kraju, z którym sytuacja jest ściśle związana, jeżeli i w takim zakresie, w jakim na mocy prawa tego ostatniego kraju, przepisy te muszą być stosowane niezależnie od tego, jakie jest prawo właściwe dla zobowiązania, pozakontraktowego. Podczas rozważania, czy nadać moc tym obowiązującym przepisom należy mieć na względzie ich charakter i cel oraz konsekwencje ich zastosowania lub niezastosowania.**

Uzasadnienie

Nowa kolejność ustępów wydaje się bardziej logiczna. Tekst angielski został skorygowany w celu dostosowania do innych wersji językowych.

Poprawka 32

Art. 14

Prawo osób, które doznały szkody do wniesienia bezpośredniego powództwa przeciwko ubezpieczycielowi osoby uważanej za odpowiedzialną jest regulowane przez prawo właściwe dla zobowiązania pozakontraktowego, chyba że osoba, która poniosła szkodę woli oprzeć swoje roszczenia na prawie właściwym dla umowy ubezpieczeniowej.

Prawo osób, które doznały szkody do wniesienia bezpośredniego powództwa przeciwko ubezpieczycielowi osoby uważanej za odpowiedzialną jest regulowane przez prawo właściwe dla zobowiązania pozakontraktowego, chyba że osoba, która poniosła szkodę woli oprzeć swoje roszczenia na prawie właściwym dla umowy ubezpieczeniowej, ***o ile jedno z tych praw przewiduje taką możliwość.***

Uzasadnienie

Wyjaśnienie, którego zażądała branża ubezpieczeniowa.

Poprawka 33

Art. 17, ust. 3 (nowy)

3. Bez wpływu na ust. 1 i 2, przepisy niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania do dowodów i procedury.

Uzasadnienie

Ta poprawka odpowiada art. 1 ust. 2 lit. h) Konwencji rzymskiej w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań pozakontraktowych.

Poprawka 34

Art. 22

Można odmówić zastosowania przepisu prawa każdego kraju określonego przez niniejsze rozporządzenie jedynie wówczas, gdy takie zastosowanie jest ewidentnie niezgodne z porządkiem publicznym

1. Można odmówić zastosowania przepisu prawa każdego kraju określonego przez niniejsze rozporządzenie jedynie wówczas, gdy takie zastosowanie jest ewidentnie niezgodne z porządkiem publicznym

("ordre public") sądu.

("ordre public") sądu..

1a. W szczególności można odmówić zastosowania przepisu prawa każdego kraju określonego przez niniejsze rozporządzenie i/lub zastosować prawo sądu, jeżeli takie zastosowanie stanowiłoby naruszenie podstawowych praw i wolności zawartych w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, krajowych przepisach konstytucyjnych i międzynarodowym prawie humanitarnym.

1b. Co więcej, zastosowanie przepisu prawa wskazanego przez niniejsze rozporządzenie, które skutkuje przyznaniem odszkodowania nierekompensacyjnego, jak nawiązka odszkodowawcza lub odszkodowanie wzorcowe, może być postrzegane jako sprzeczne z porządkiem publicznym ("ordre public") sądu.

Uzasadnienie

Nowy akapit drugi ma stanowić wyjaśnienie znaczenia porządku publicznego na szczeblu Wspólnoty.

Nowy akapit trzeci został dodany z myślą o wprowadzeniu, poza zakresem niniejszego rozporządzenia nowego pojęcia "wspólnotowego porządku publicznego" i likwidacji możliwości przyznawania nawiazki odszkodowawczej lub odszkodowania wzorcowego, jak proponuje Komisja w art. 24. Sprawozdawca ma świadomość, że istnienie takich odszkodowań może stanowić bodziec dla wybierania najkorzystniejszej sytuacji prawnej i dlatego włączył do nowej klauzuli rewizyjnej zobowiązanie ze strony Komisji do zbadania całości sprawy odszkodowań w tym kontekście podczas przeglądu wdrażania niniejszego rozporządzenia.

Poprawka 35
Art. 23

Art. 23

Skreślono

***Związek z innymi postanowieniami prawa
wspólnotowego***

***1. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez
uszczerbku dla postanowień zawartych w
Traktatach ustanawiających Wspólnoty***

Europejskie lub w aktach instytucji Wspólnot Europejskich, które:

- w związku z konkretnymi sprawami ustanawiają przepisy wyboru prawa związane z zobowiązaniami pozakontraktowymi; lub*
- ustanawiają przepisy, które mają zastosowanie niezależnie od prawa krajowego regulującego przedmiotowe zobowiązania pozakontraktowe w drodze niniejszego rozporządzenia; lub*
- uniemożliwiają zastosowanie przepisu lub przepisów prawa sądu lub prawa wskazanego w niniejszym rozporządzeniu.*

2. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla zastosowania instrumentów wspólnotowych, które w związku z konkretnymi sprawami i w dziedzinach koordynowanych przez takie instrumenty, podporządkowują dostarczanie usług lub towarów prawom Państwa Członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę usługodawca, a w koordynowanym obszarze pozwalają na ograniczenia swobody dostarczania usług lub towarów pochodzących z innego Państwa Członkowskiego jedynie w ograniczonych przypadkach.

Uzasadnienie

Odpowiednie przepisy zostały włączone do art. 1, ust. 2a.

Poprawka 36
Art. 24

Art. 24

Skreślono

Odszkodowania nierekompensacyjne

Zastosowanie przepisu prawa wskazanego przez niniejsze rozporządzenie, który skutkuje przyznaniem odszkodowania nierekompensacyjnego, jak nawiązka odszkodowawcza lub odszkodowanie wzorcowe, jest sprzeczne z porządkiem

Uzasadnienie

Chociaż sprawozdawcy podoba się ten przepis, wolał dodać poprawioną wersję do art. 22.

Poprawka 37

Art. 25

Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla zastosowania konwencji wewnętrznych, których Państwa Członkowskie są stronami w chwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia i które w związku z konkretnymi sprawami ustanawiają przepisy dotyczące kolizji przepisów prawnych odnoszące się do zobowiązań pozakontraktowych.

I. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla zastosowania konwencji wewnętrznych, których Państwa Członkowskie są stronami w chwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia i które w związku z konkretnymi sprawami ustanawiają przepisy dotyczące kolizji przepisów prawnych odnoszące się do zobowiązań pozakontraktowych.

1a. Jeżeli wszystkie istotne elementy sytuacji w czasie poniesienia straty lub szkody są zlokalizowane w co najmniej jednym Państwie Członkowskim, przepisy niniejszego rozporządzenia mają pierwszeństwo przed postanowieniami Konwencji haskiej z dnia 4 maja 1971r. o prawie właściwym dla wypadków drogowych oraz Konwencji haskiej z dnia 2 października 1973r. o prawie właściwym dla odpowiedzialności za wady produktów.

1b. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają także pierwszeństwo przed przepisami konwencji międzynarodowych zawartych przez co najmniej dwa Państwa Członkowskie, chyba że te konwencje są wymienione w załączniku 1.

Uzasadnienie

Oдноśne Konwencje haskie nie zostały ratyfikowane przez wszystkie Państwa Członkowskie, a co więcej – rozporządzenie zajmuje się wypadkami drogowymi i odpowiedzialnością za wady produktów. W związku z krytyką Konwencji haskiej o wypadkach drogowych sprawozdawca uważa, że Komisja powinna rozważyć przygotowanie projektu ustawodawstwa wspólnotowego (por. nowy art. 26a)

Poprawka 38

Art. 26 a (nowy)

Art. 26a

Klauzula rewizyjna

Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, najpóźniej ...* po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, sprawozdanie z jego stosowania. W razie potrzeby Komisja może załączyć do tego sprawozdania także propozycje dotyczące dostosowania niniejszego rozporządzenia..

Podczas przygotowywania sprawozdania Komisja zwróci szczególną uwagę na skutki sposobu traktowania zagranicznego prawa w różnych jurysdykcjach oraz na kwestię odszkodowań, w tym możliwość przyznawania nawiązki odszkodowawczej lub odszkodowań wzorcowych w niektórych jurysdykcjach.

Rozważy również, czy należy zaproponować projekt ustawodawstwa wspólnotowego dotyczącego konkretnie wypadków drogowych.

Sprawozdanie będzie obejmować analizę zakresu, w jakim sądy w Państwach Członkowskich stosują w praktyce prawo zagraniczne, w tym zalecenia co do tego, czy jest pożądane wspólne podejście do stosowania prawa zagranicznego.

*** Trzy lata od daty przyjęcia niniejszego rozporządzenia.**

Uzasadnienie

Sprawozdawca uważa, że taka klauzula rewizyjna jest zarówno pożądana, jak i konieczna.

UZASADNIENIE

Proponowane poprawki do projektu rozporządzenia mają na celu uproszczenie pierwotnego projektu dzięki wprowadzeniu koncepcji ogólnych przepisów określających prawo właściwe dla czynów niedozwolonych/deliktów. Sprawozdawca sugeruje, że najlepiej byłoby najpierw rozważyć, czy strony uzgodniły, jakie powinno być prawo właściwe (art. 2a). Rzeczywiście sprawozdawca nie widzi żadnego powodu, dla którego strony miałyby się nie zgodzić na podporządkowanie zobowiązań pozakontraktowych wybranemu przez siebie prawu przed, a nie dopiero po zaistnieniu sporu, jeżeli strony pozostają wcześniej w rynkowych stosunkach handlowych. Sprawozdawca umożliwił również dokonywanie takich uzgodnień w odniesieniu do sporów dotyczących praw własności intelektualnej.

W innym wypadku sądy powinny stosować zasadę zawartą w art. 3 ust. 1. Aby pomóc im w dokonaniu wyboru art. 3 ust. 2, określił zestaw założeń, które można stosować indywidualnie lub łącznie (w celu umożliwienia *dépeçage*). Uzasadnienie założeń jest następujące: (a) jeżeli ofiara i sprawca czynu niedozwolonego zamieszkują w tym samym kraju, sprawiedliwość najlepiej wymierzyć stosując prawo tego kraju oraz (b) w przypadku spraw o uszkodzenie ciała (na przykład wypadków samochodowych), byłoby zwyczajnie sprawiedliwe przyznanie odszkodowania w skali kraju zamieszkania ofiary, a nie w skali kraju, w którym wypadek miał miejsce. Założenie (c) przewiduje wówczas *lex loci delicti commissi*, którą to opcję wolała Komisja. Założenie (d) może być użyteczne, jeżeli między ofiarą i sprawcą czynu niedozwolonego istniały wcześniejsze relacje i można słusznie zakładać, że prawo właściwe dla tych relacji powinno mieć zastosowanie do wszelkich czynów o charakterze niedozwolonym lub zaniedbania wynikłego w trakcie trwania tych relacji. Art. 3 ust. 3 obejmuje pozostałe sprawy i również stara się zajmować przypadkami dotyczącymi wadliwych produktów, jeżeli przedmiotowy produkt nie miał być wprowadzony do obrotu w kraju, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące szkodę.

Złożoność wielu spraw jest taka, że elastyczny system jest właściwszy od sztywnych przepisów dla każdej kategorii zobowiązań pozakontraktowych. Niewielkie różnice faktyczne w sprawach mogą w znacznym stopniu zmieniać oczekiwania stron i względy polityczne wchodzące w grę. Sprawozdawca przewidział jednak specjalne przepisy dotyczące zniesławienia i czynów niedozwolonych wynikających ze sporów zbiorowych, skreślając jednak specjalne postanowienia dotyczące wadliwych produktów, nieuczciwej konkurencji i pogwałceniem środowiska.

Jeżeli chodzi o naruszenie prywatności i prawa osobiste, to sprawozdawca jest zdania, że należałoby w zasadzie stosować *lex loci delicti commissi*, ale sąd powinien móc wziąć pod uwagę, że istnieje ewidentnie bliższy związek z krajem publikacji lub emisji w odniesieniu do sprzedaży w poszczególnych Państwach Członkowskich, liczby widzów i tak dalej. Zgodnie z I rozporządzeniem z Brukseli w sprawie uznawania i wykonywania orzeczeń sąd może również wziąć pod uwagę publiczność, do której publikacja lub emisja jest w zasadzie adresowana. Mając na względzie, że publikacje w Internecie zostały również uwzględnione, możliwe będzie uniknięcie sytuacji, w których różne przepisy są właściwe dla tej samej publikacji, w zależności od tego czy odbywa się ona off- czy on-line. Sprawozdawca uważa, że powinno to prowadzić do większej pewności prawnej.

Jeżeli chodzi o inne zobowiązania pozakontraktowe, sprawozdawca zdecydował się zająć bezpodstawnym wzbogaceniem się i nieuprawnionym przedstawicielstwem w dwóch oddzielnych artykułach dla jasności.

Sprawozdawca ma świadomość, że jego podejście odbiega od tradycyjnych konwencji międzynarodowych w dziedzinie prawa międzynarodowego prywatnego, ale pragnie zaznaczyć, że przygotowywany instrument stanowi część prawodawstwa wspólnotowego i dlatego też powinien zaspokajać różne wymogi. W przeciwieństwie do poprzednich instrumentów, w których Wspólnota przyjmowała istniejącą konwencję międzynarodową w dziedzinie prawa prywatnego, w tym przypadku nie ma wcześniejszej konwencji, co daje unikalną możliwość stanowienia prawa w szczególnych warunkach wspólnotowych. W szczególności sprawozdawca starał się zapewnić, aby rozporządzenie mogło współistnieć z ustawodawstwem dotyczącym rynku wewnętrznego i raczej popierać niż utrudniać właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Szczególną uwagę wrócono na związek rozporządzenia z dyrektywami dotyczącymi telewizji bez granic i e-handlu. Sprawozdawca chciał zaproponować zasadniczo holistyczne podejście, które powinno unikać konieczności mylenia wyjątków i specjalnych systemów, obecnych lub przyszłych, ponieważ sprawiają one, że poruszanie się po naszym ustawodawstwie jest bardziej skomplikowane i jest ono mniej przejrzyste.

Zwrócono także uwagę na porządek publiczny. Sprawozdawca uważa za konieczne wyjaśnić, że wspólnotowy porządek publiczny w zarodku już istnieje, co ma swoje odzwierciedlenie w postaci ETPC, Karty Praw Podstawowych, postanowieniach konstytucji krajowych i międzynarodowym prawie humanitarnym. Odniesienia do międzynarodowego prawa humanitarnego dodano w celu uniknięcia sytuacji, w których sądy musiałyby stosować przepisy prawa kraju nieczłonkowskiego, całkowicie niezgodne z europejskim systemem wartości.

Sprawozdawca wyraźnie zaznaczył także, że przepisy dowodowe i proceduralne nie są objęte zakresem niniejszego rozporządzenia zgodnie z tradycyjnymi przepisami prawa międzynarodowego prywatnego.

Na koniec, przepis dotyczący *ordre public* został rozszerzony w celu objęcia nawiązki odszkodowawczej i odszkodowania wzorcowego, ponieważ sprawozdawca uważa, że nie jest prawnie możliwe w instrumencie takim jak ten zakazanie przyznawania takich odszkodowań. Sprawozdawca dodał jednak klauzulę rewizyjną, nakazującą Komisji, w trzy lata po przyjęciu rozporządzenia, dokonanie przeglądu kwestii odszkodowań i jej wpływu w kontekście szukania najkorzystniejszej sytuacji prawnej.

Biorąc pod uwagę niezadowolenie wyrażane w związku z Konwencją haską o wypadkach drogowych sprawozdawca proponuje zwrócenie się do Komisji o rozważenie przedłożenia projektu instrumentu w tej dziedzinie. Zanim taki instrument powstanie, rozpatrywanie spraw związanych z wypadkami drogowymi powinno być zadowalające na mocy niniejszego rozporządzenia.

Innym kluczowym elementem tego przeglądu powinno być pytanie, w jaki sposób sądy krajowe radzą sobie w praktyce ze stosowaniem i korzystaniem z prawa zagranicznego; należy zbierać więcej dowodów dotyczących takich potrzeb w celu zapewnienia równości traktowania z prawem, aby zwiększyć zaufanie do korzystania z prawa zagranicznego w

sądach krajowych i zniechęcić do postrzeganej potrzeby szukania najkorzystniejszej sytuacji prawnej.

Sprawozdawca pragnie podkreślić, że niniejsze rozporządzenie powinno być postrzegane zarówno jako podtrzymujące różne tradycje Państw Członkowskich w zakresie prawa prywatnego, wynikające z ich unikalnych warunków historycznych, kulturowych i społecznych, ale także jako zapewniające jasne wytyczne na szczeblu Wspólnoty co do tego, jak te różne tradycje powinny być uznawane w przypadku zaistnienia konfliktów poprzez nadawanie właściwego ciężaru priorytetom ogólnego wspólnotowego porządku prawnego. Sprawozdawca pragnie zakończyć stwierdzeniem, że niniejsze rozporządzenie powinno pomóc w zapewnieniu, że zostaną podtrzymane wspólnotowe zasady wzajemnego uznawania i zaufania między sądami Państw Członkowskich.